

SARI KUUSELA

ORGANISAATIO- DRAMATURGIALLA TOIMIVA TYÖYHTEISÖ

KAUPPAKAMARI

Mitä työyhteisöjen näyttämöllä tapahtuu?

- esittäminen, vaikutelmanhallinta,
roolit, käsikirjoitus ja työyhteisön draama

Sari Kuusela
yhteiskuntatieteiden tohtori, tietokirjailija

Blogi: www.organisaatioelamaa.fi

Mitä työyhteisössä tapahtuu?

Työyhteisö on draaman **näyttämö**, täynnä **intressejä**, erilaisia **vuorovaikutustilanteita** ja muuttuvia sosiaalisia **rooleja**.

Jokainen on osa draamaa ja **esittää** omaa parasta itseään saavuttaakseen **pyrkimyksensä**.

Esittämisestä syntyy työyhteisön **draama**, erilaiset **roolit**, yhteinen **käsikirjoitus** ja yhteisön **kulttuuri**.

Yhteisen esityksen onnistuminen ratkaisee **yleisön** kiinnostuksen.

Kun työ tehdään **yhdessä**, saa koko työyhteisö mahdollisuuden loistaa organisaation teatterissa. Silloin yhteiset muutokset ja omatkin tavoitteet toteutuvat.

Dramaturgia pitää organisaation elävänä

Organisaatiodramaturgia

TAUSTA:

* Erving Goffman (1922-1982): sosiaalinen vuorovaikutus on teatteria, jossa dramaturgian keinoin pyritään viemään roolit ja esitys läpi;

→ itsen esittäminen, vaikutelmanhallinta, roolissa pysyminen, kasvojen säilyttäminen

* sosiaalipsykologia, johtamisen ja työyhteisöjen kehittäminen, draama ja dramaturgia

Organisaatioelämän draamalliset piirteet

Tarinat:

- Mistä työyhteisön tarinat *kertovat*?
- Millaisia *sanoja ja kieltä* käytetään?
- Toistuvatko tietyt *aiheet*?
- Mihin tarinoilla *pyritään*?

Vaikutelmanhallinta:

- Tunnistatko *tilanteet*, joissa pyrit olemaan parhaimmillasi? *Kenet* yrität saada vakuuttumaan?
- Millaisen *vaikutelman* haluat saada aikaan, entä muut?
- Millaista *tunnettyötä* teet omissa rooleissasi, entä muut?

Käsikirjoitus:

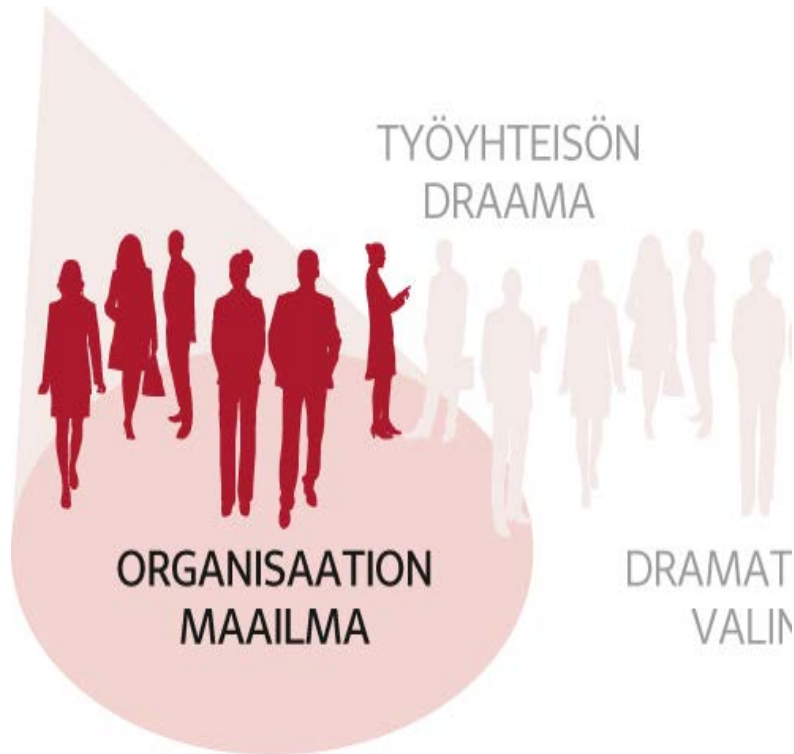
- Mikä *draaman laji* on tyypillinen työyhteisöllesi? Komedia, tragedia, dekkari, farssi vai ihan jotain muuta? Sekoittuvatko ne eri tilanteissa?
- Mitkä ovat keskeisiä *esittämisen* paikkoja työyhteisössäsi? Mitä esityksillä *tavoitellaan*?
- Millaisia *roolihahmoja* esityksissä on mukana? Mihin ne *pyrkivät*?
- Tunnistatko *käännekohtia, totuuden paljastumisen hetkiä* tai *kohtalokkaita erehdyksiä*? Mitä sitten tapahtuu?

Ryhmä on yksi toimija työyhteisön näyttämöllä

- Ryhmässä syntyvät ilmiöt sekä auttavat että heikentävät suoritusta
  - Ryhmällä on **voimia**, jotka pitävät sen koossa, **rakenne**, joka varmistaa toiminnan ja **vaiheet**, joiden mukaan sen kehittyy. Ja muutamia **ilmiöitä**, jotka **harhauttavat** ryhmän toimintaa väriin suuntiin.
  - **Ryhmän koossapitävät voimat**: ryhmähenki, normit, ryhmäpaine, ryhmäkäyttäytyminen, koheesio, attraktio
  - **Ryhmän rakenteet**: normit, tunteet, valta/suhteet, viestintä & sisäryhmä/ulkoryhmä
  - **Ryhmän vaiheet**: ryhmä muodostuu, kuohuu, normiutuu, työskentelee ja tekee tulosta, lopettaa toimintansa
  - **Harhauttavia ryhmäilmiöitä**: polarisaatio, ryhmäajattelu, sosiaalinen dilemma, sosiaalinen laiskottelu, konfliktit
- Ryhmä ei koskaan pysy samanlaisena

Yhteisöllisyys rakentaa yhtenäisyyttä

Yhteisöllisyys rakentuu **yhdessä**: kokemus ja tunne, näkyy tavassa kohdella toisiamme, rakentuu yhteisille arvoille ja tavoitteille. Osa ammatti-identiteettiä ja työyhteisön kulttuuria.

Yhteisöllisyyden rakentamiseen tarvitaan

- Aikaa
- Yhdistäviä tekijöitä
- Vaikuttamismahdollisuuksia
- Johtamista
- Halua toimia yhdessä

Tahto
ja valinta

Yhteisöllisyys ottaa mukaan, mutta voi pahimmillaan myös sulkea pois. Sillä yhteisöllisyys syntyy **ihmisistä**. Ei rakenteesta, prosesseista tai malleista, vaan siitä, miten töitä tehdään yhdessä.

Työyhteisön toiminta voi vinoutua

Kärjistyneitä sosiaalisia

rooleja:

Ankeuttajat

Luutuneet

Pilkalliset

Kyyniset

Narrit

Diivat

Varjotoimintaa:

Ylitsevuotava huomiohakuisuus

Vaativa toimintatapa

Liiallinen riippuvaisuus

Turha pessimism

Halu eristäytyä

Jatkuva kielteisyys

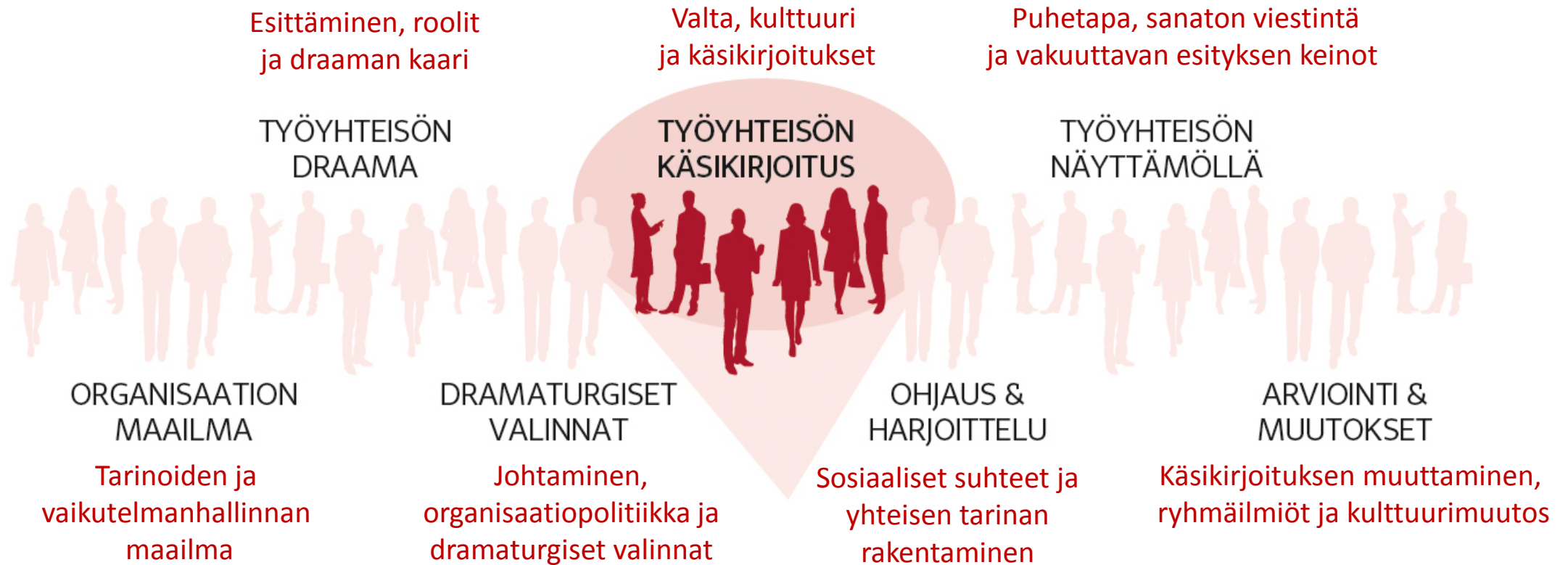
Hyökkäävyys

Epäluuloinen toimintatapa

Ainainen tyytymättömyys

Muiden yläpuolella oleminen

Organisaatiodramaturgian kaari

Työyhteisödraama syntyy jokaisen toiminnan yhteisvaikutuksesta. Roolit, esittäminen ja vaikutelmanhallinta kietoutuvat yhteen työyhteisön käsikirjoitukseksi.

Vaikka sijoittaisi itsensä katsojan tai kriitikon rooliin, on kuitenkin osa organisaatiotaan.

Mitä syvemmin draaman luonteessa ja keinoissa on sisällä, sitä paremmin tuntee oman työyhteisönsä ja löytää keinot vaikuttamiseen.

Kiitos!